

Gemeente
Amsterdam

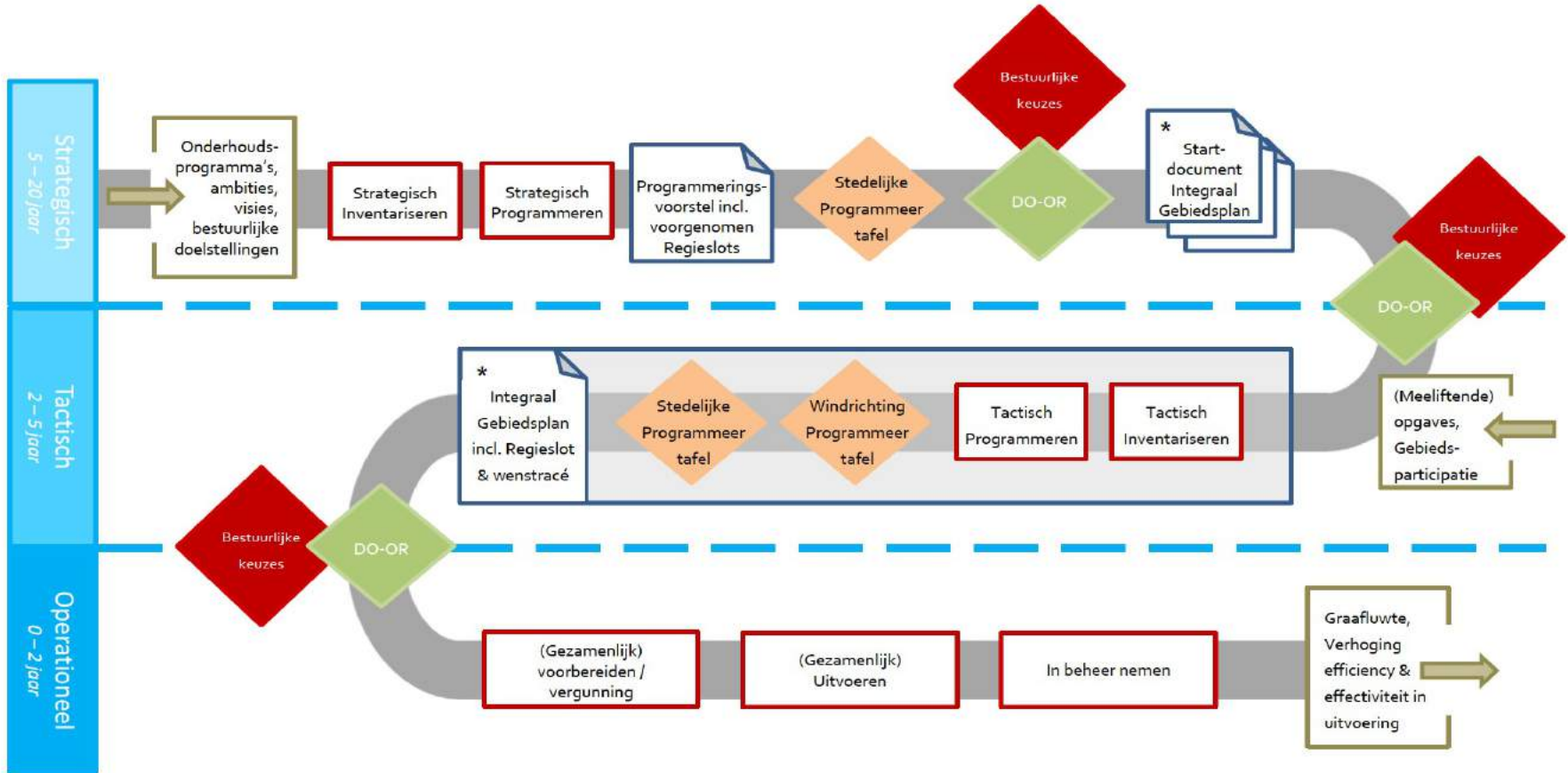
Puzzel mee met het IGP !

Afwegen binnen het IGP

17 maart 2021

Stedelijk Programmeerproces (BO Regieslots)

* bij meervoudige opgaves en/of complexe gebieden

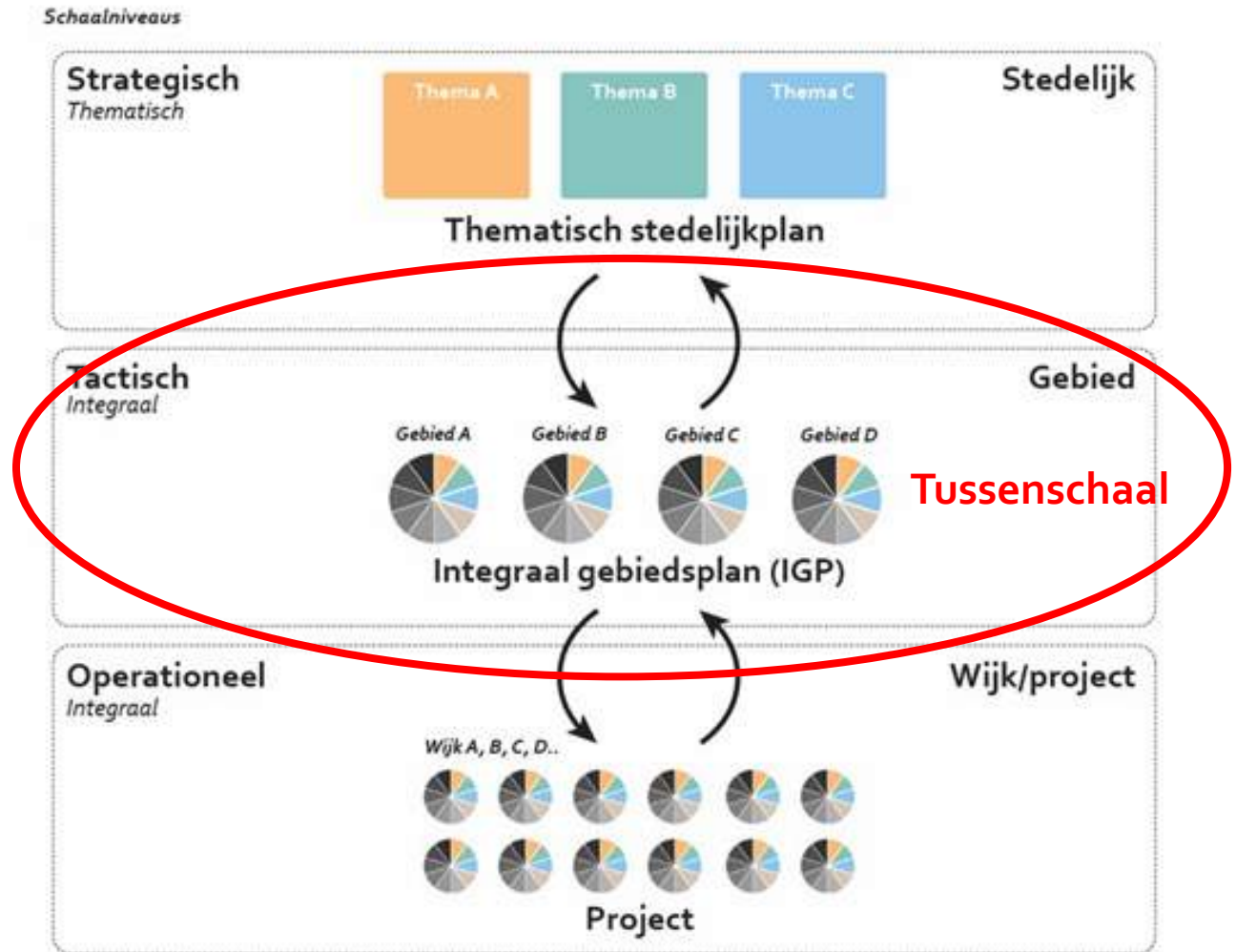
✘ BO nutsvoorzieningen

Integrale planvorming Schaalniveaus

Keuzes t.a.v. vele opgaven en ambities kunnen niet meer op wijk/buurt/projectniveau worden gemaakt

IGP geeft richting aan:

- Programmeringsopgave
- Ruimtelijke inpassingspuzzel

Beoogde resultaten

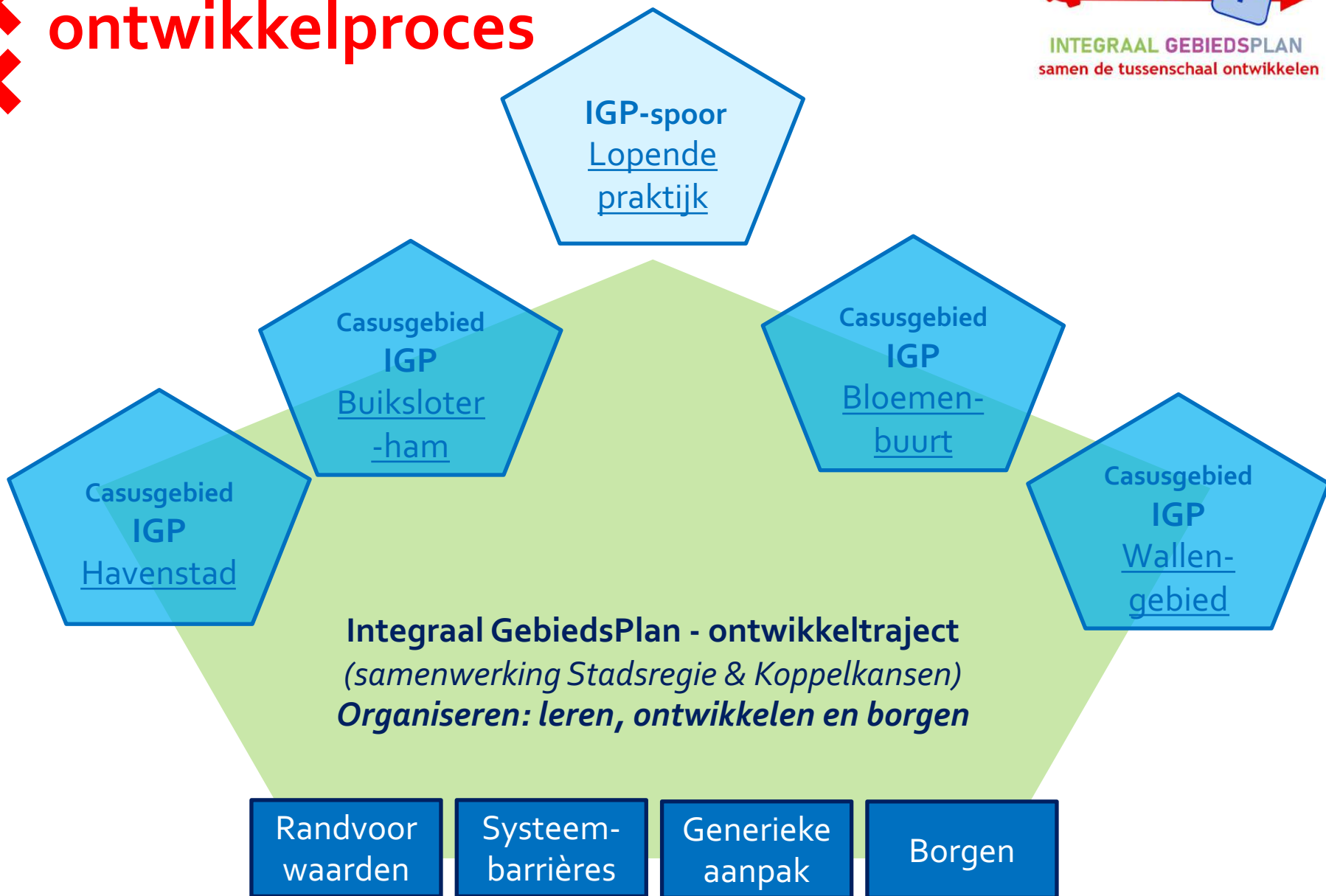
- **Doorvertaling en prioritering van stedelijke opgaven naar gebieden** - gebiedsspecifieke specificaties - en daarmee een helder kader voor projecten binnen het gebied
- **Stapelning van opgaven goed in beeld op gebiedsniveau**, dus ook bv. vervangingsopgaven riolering, gietijzeren gasleidingen etc.;
- **Efficiëntere en duurzame/toekomstbestendige inrichting** van de ondergrondse- en bovengrondse openbare ruimte, inclusief eventuele ruimtereserveringen van partijen die een toekomstige opgave in dat gebied hebben;
- **Innovaties**: Maakt helder wanneer standaardoplossingen niet haalbaar/inpasbaar zijn en welke afwegingen er moeten worden gemaakt;
- **Omgevingshinderreductie** (BLVC);
- **Minder faalkosten/ lagere beheerkosten** (BC)
- **Kader voor vergunningverlening en handhaving**
- **Heldere afspraken over samenwerking en financiering** van de opgaven in openbare ruimte (bovengronds en ondergronds)
- **Efficiëntere inzet personeel**
- **Kader voor aanbestedingen**
- **Faciliteren van bewonersinitiatieven**, door initiatieven uit de buurt op te halen en hier eventueel ruimtereserveringen voor op te nemen.

✘ ✘ ✘ Beeld Integraal Gebiedsplan: proces of product?

Bouwstenen/elementen:

- **Digitale tool/applicatie:**
- **Rapportage**, waarin met toelichting op:
  - Huidige situatie
  - Inventarisatie van opgaven, ambities
  - Voorstellen voor inrichtingsprincipes (zonerings) en planning
- **Overlegstructuur** waarbinnen samen met stakeholders het IGP wordt ontwikkeld;
- **Procesafspraken** over hoe wijzigingen worden ingediend en behandeld en updatecyclus (dynamisch karakter)
- **Heldere eigenaar /integrator** per IGP, liefst vanuit de gemeente vanwege mandaat en doorzettingsmacht;
- **Financieel construct** voor verdeling van kosten (BLVC-verdelingsleutel werkt goed).
- **Centrale werkplek:** IGP moet ten allen tijde beschikbaar zijn voor alle partijen

XXX Casusgebieden en ontwikkelproces

Fasering en stappenplan IGP

 **Afweging
wel/geen IGP (1)**

6 stappen voorafgaand aan IGP:

Informatie- en analysefase

1. Startnotitie (en op basis daarvan startbesluit)
2. Samenbrengen data en informatie (directe relatie met programmeerkaart, programmeerkast en datafundament ondergrond)
3. Analyse (inzicht in opgaven, raakvlakken en clashes) en **afwegen opgaven (2)**

Ontwerpen, afwegen en besluiten

4. Scenario's (knellende opgaven uitwerken in varianten, IOOR)
5. **Afwegen scenario's (3)** (opstellen concept kader of principe voor keuzes)
6. Kiezen (koers bepalen en vastleggen besluiten)

Borging

7. Werkend maken (effectueren besluit, communiceren en borgen)
8. Actualiseren (mechanisme om nieuwe inzichten in te bedden)

Afwegingsmomenten IGP

■ Afwegingsmoment 1:

Gaan we een IGP maken voor een gebied? Hiervoor heeft Stadregie de Afwegingsleidraad Strategische fase ontwikkeld.

Afwegingsmoment 2:

Welke opgaven en ambities nemen we mee richting het integraal ontwerpproces (afronding fase 1 en input voor fase 2)

■ Afwegingsmoment 3:

Afweging van de verschillende scenario's voor de ruimtelijke inrichting van de Openbare Ruimte en Ondergrond (voorstellen op basis van IOOR) en scenario's uitvoeringsplanning/fasering in de tijd

- Nog nader te bepalen overige afwegingsmomenten: wijze van juridische borging IGP, keuze financieel arrangement, wijze van organisatie...

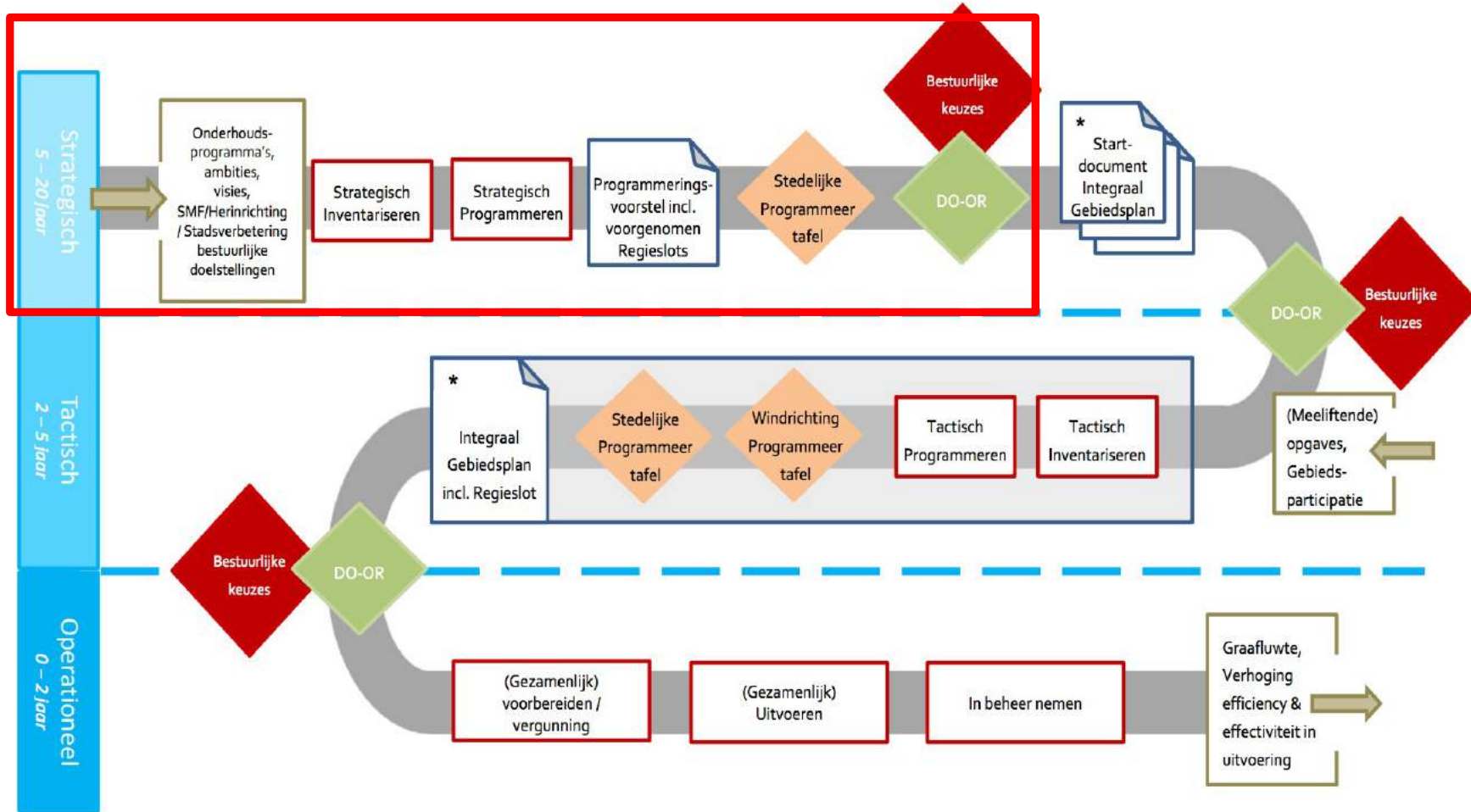

Afwegingsmoment 1

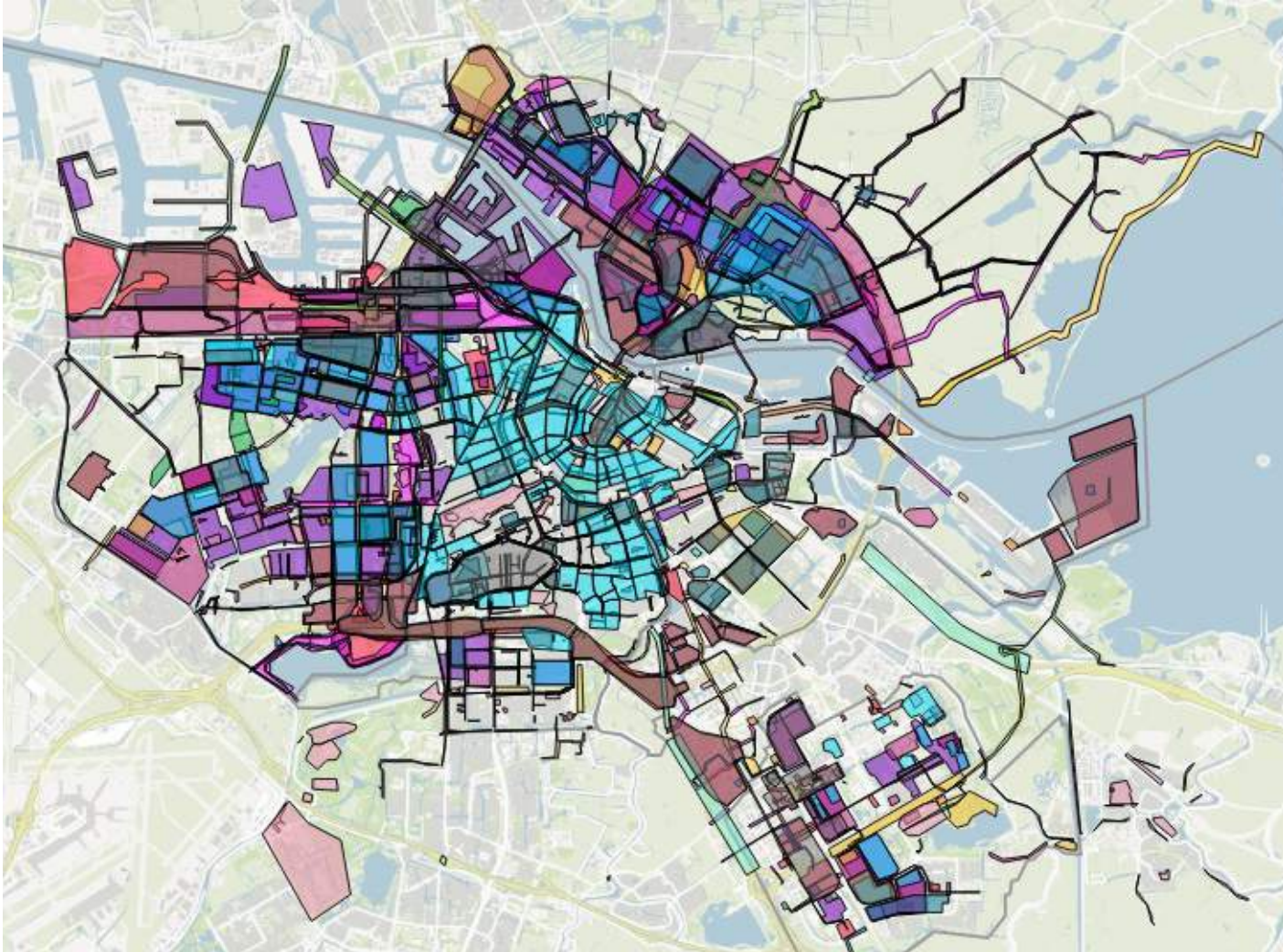

Strategische fase: van inventarisatie naar DO-OR-besluit over programmeringsvoorstellen incl. voorgenomen regieslots

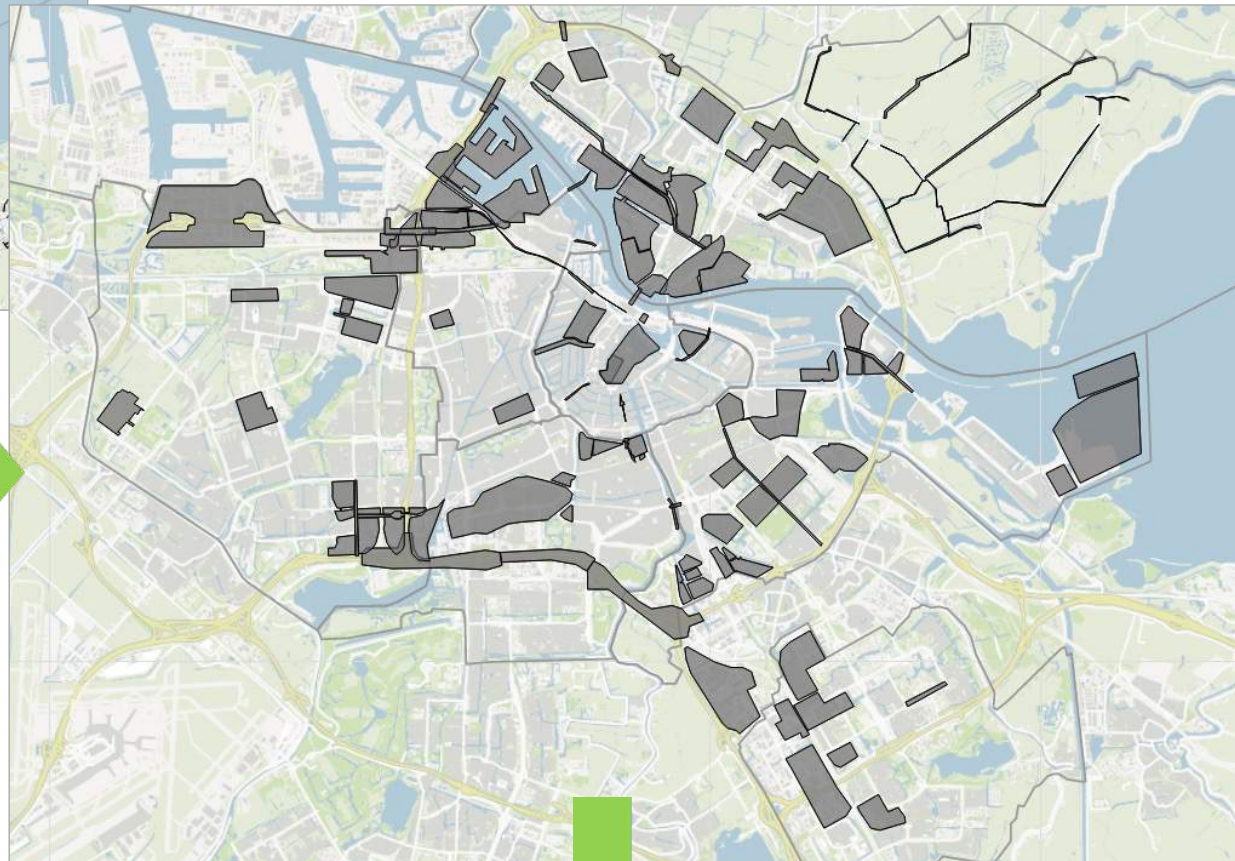
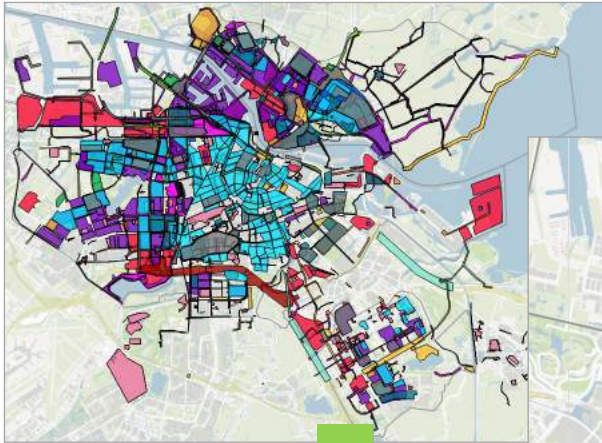
* bij meervoudige opgaves en/of complexe gebieden

- ✘ Behandeld in 2021 aan de TT Integraal Programmeren:
- ✘ Programmeerkaart Stadsregie
- ✘

Proces Stedelijke Programmering

Per grijs gebied is er een clustering van werk / corridors van verschillende partijen die al kansrijk worden gezien om samen in de uitvoering te gaan: Uitwerking in een integraal gebiedsplan en waar nodig met een Regieslot.

✘ Afwegingsleidraad bij gebiedsselectie – definitieve versie:

✘ De onderbouwing van de gebiedsselectie bevat 3 elementen:

Leidende opgaven / startpunt voor programmeer voorstel:

Cluster van onderhouds-, vervangings- en/of nieuwe asset-opgaven die ongeveer tegelijkertijd in uitvoering zullen gaan, waarvoor het maaiveld van een groter gebied geroerd zal worden en waar ook urgentie op kan zitten. Financiering voor uitvoering is geregeld vanuit bestaande financieringsstromen (o.a. IHP). Ook vanuit gemeentebestuur kan opdracht komen voor uitvoering groot werk in de openbare ruimte.

Meeliftende opgaven:

Opgaven vanuit stedelijke programma's en ambities. Urgentie speelt hier minder een rol, maar er kan wel sprake van zijn. In de strategische fase is er vaak nog geen zicht op financiering voor uitvoering.

Hoofdthema's gebied:

Essentieel voor het duurzame maatschappelijke effect van de integrale gebiedsgerichte programmering, is de koppeling met de hoofdthema's in een gebied.

✘ Uitgelicht: Wat zijn 'leidende opgaven'?

Hoofdprogrammeringen die we als leidende opgaven / startpunt beschouwen:

- 1) Progr. bruggen- en kademuren (PBK).
- 2) De combinatie Waternet, riolering-vervanging en Stedelijk Beheer, verhardingen (+ Liander, verwijdering grijs gietijzer?) (gesprekken hierover lopen).
- 3) Energietransitie en aardgasvrij-opgave (WAM).

Uitgelicht: Wat zijn 'meeliftende opgaven'?

Vraag hierbij:

'Welke stedelijke programma's, ambities, plannen moeten of kunnen onderdeel worden van de integrale gebiedsprogrammering om zo 'werk-met-werk' te maken?'

Denk aan:

Programma's: Klimaatadaptatie, Duurzaamheid, Autoluw, Fiets, Aardgasvrije en Circulaire stad; Rigoureuus vergroenen en (de inpassing van) bovenwijkse voorzieningen (R&D) etc.

Voorwaarden voor meeliften van deze opgaven binnen Regieslots:

- 1) Inhoudelijke vertaling naar het gebied &
- 2) Benodigde budget en uitvoeringscapaciteit zijn tijdig beschikbaar.

✘ ✘ ✘ **Uitgelicht: Wat wordt bedoeld met 'hoofdthema's gebied'?**

Vraag hierbij:

'Hoe kan de integrale gebiedsgerichte programmering als 'vliegwiel' fungeren voor de verbetering van de leefsituatie in het gebied?'

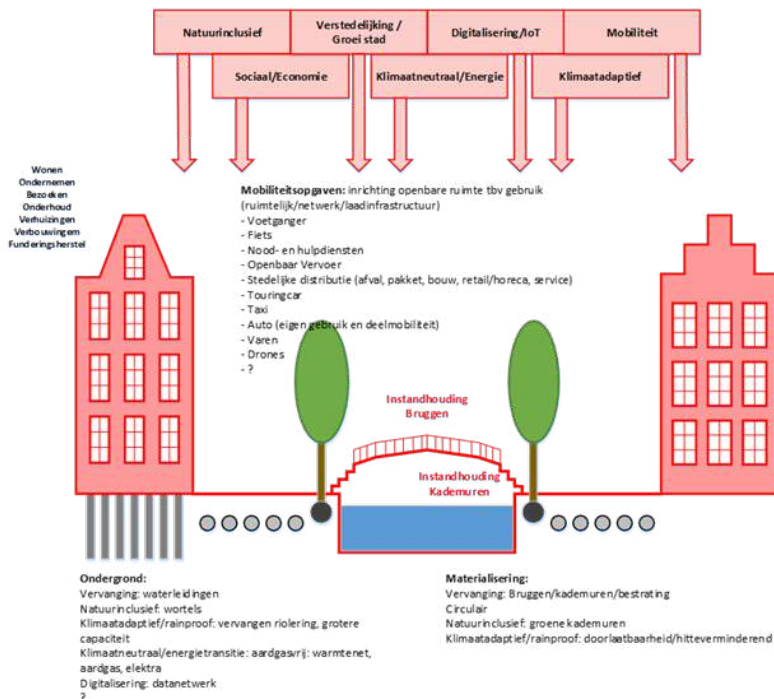
Fictief voorbeeld 'gebiedsthema' genoemd door gebiedsmanager:

"De versterking van de economische structuur en het verbeteren van ontmoetingsfuncties in (delen van) het gebied zijn nodig. De (her)inrichting van de openbare ruimte biedt hiervoor kansen, zoals ook beschreven in de Principenota voor dit gebied".

In de IGP-startnotitie van een gebied worden de gebiedsthema's kort beschreven. De Gebiedsregisseurs en de Programma-Managers Fysiek leveren de informatie vanuit de gebiedscyclus. In de tactische fase zijn de gebiedsthema's belangrijke input voor de participatiestrategie.

✘ Afwegingsmoment 2: ✘ Welke opgaven en ambities nemen we mee richting ✘ het integraal ontwerpproces

Opgaven worden geclusterd in themakaarten, zoals energietransitie, water en klimaat, mobiliteit

Óf:

Speelt de betreffende opgave in het Wallengebied? Hoe zwaar/leidend is de opgave?

Waar:

Waar moet de opgave binnen het gebied landen? Elke straat, specifiek plekken?

Hoe:

Hoe claims vanuit opgave ruimtelijk inpassen?

Gebiedskenmerken/context bepalen mede wijze van inpassing (monumentale status)

Wie:

Wie weegt af en met welk mandaat? Alle belangen aan tafel?

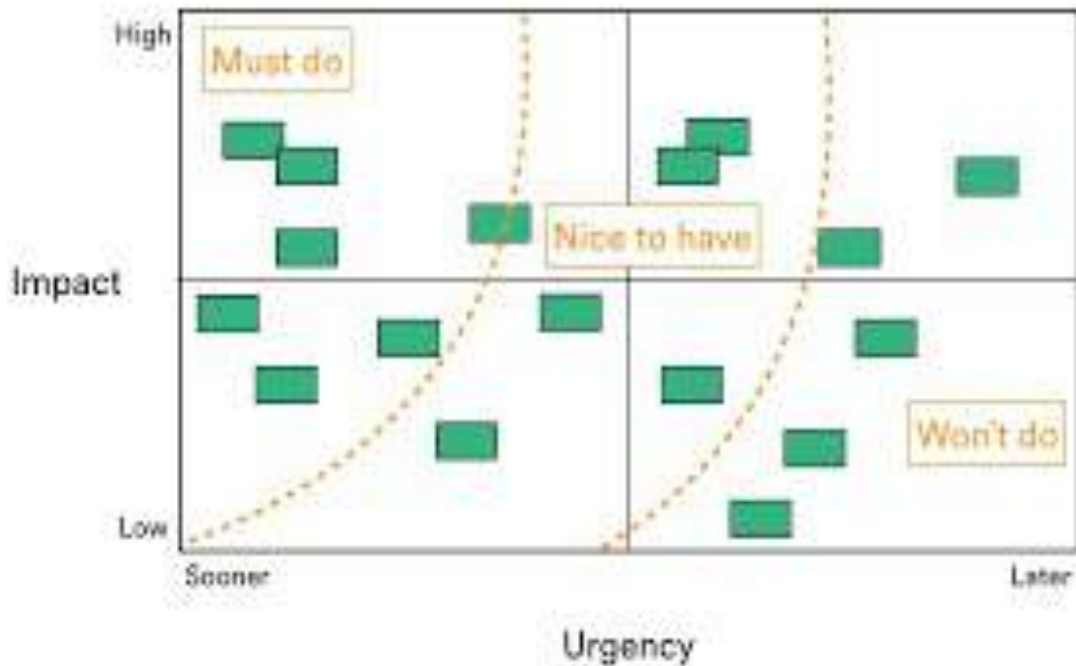

Rangschikken opgaven - prioritering

- Onderscheid maken in leidende opgaven, meeliftende opgaven en latente opgaven → afwegingsmoment 1
- Onderscheid maken in de 'hardheid' van de opgave: Is er sprake van een harde eis (must have), koppeling met een bestuurlijke ambitie, is het een wens of een opgave die kan worden doorgeschoven naar de toekomst (zie onderstaande figuur)

M	Must have Describes a requirement that must be satisfied in the final solution for the solution to be considered a success
S	Should have Represents a high-priority item that should be included in the solution if it is possible.
C	Could have Describes a requirement which is considered desirable but not necessary
W	Won't have Represents a requirement that stakeholders have agreed will not be implemented in a given release, but may be considered for the future

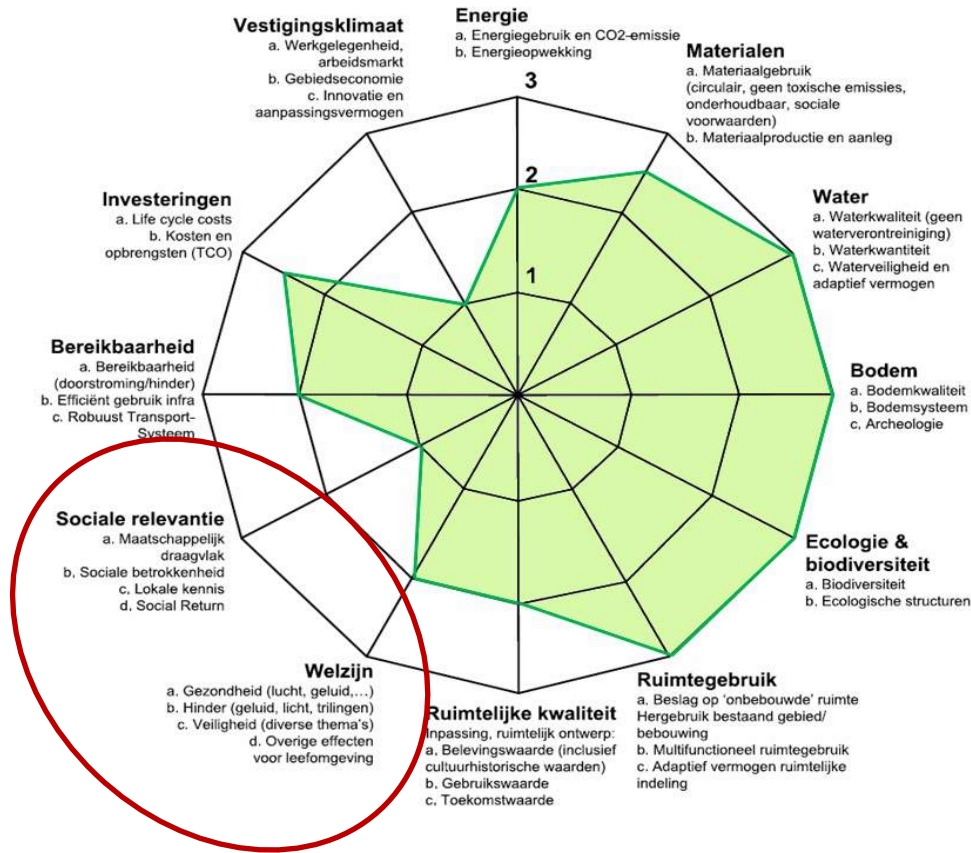
XXX Opgaven uitzetten in de tijd en ruimtelijke impact

- Opgaven met een grote ruimtelijke impact moeten eerder worden meegenomen of hiervoor een ruimtereservering maken (b.v. warmtenet)
- Opgaven op de lange termijn niet in deze periode (4-10 jaar) meenemen, kunnen dan pas in periode 20 jaar vanaf nu worden gerealiseerd (uitgaande van regieslot van 10 jaar)

IOOR - Ambitiweb GWW

Welke afwegingen maak je in jouw werk?

Hoe maak jij die afwegingen nu?

Afwegingsvraagstukken

- Welke informatie heb je nodig om te kunnen afwegen?
Detailniveau?
- Wie weegt af en met welk mandaat?
- Hoe maak je onderscheid c.q. leg je de relatie met de 'omvang' van de opgave in het gebied en 'ambitie' op het thema?
- Op basis waarvan maak je de afweging?
- Hoe ken je waarden toe?
- Wie bepaalt de scores?
- Binnen welk kader weeg je af? Zijn er b.v. harde randvoorwaarden zoals instellen regieslot voor periode van 10 jaar

✘ ✘ ✘ Afwegingsmoment 3: Welk integraal inrichtingsvoorstel levert de meeste waarde op?

- **Afbakening scope:** Hoe breed kijken we? Afbakening = fysieke domein, maar maatregelen hier hebben ook impact in het sociaal-maatschappelijke en economische domein ...
- **Wie** weegt af en met welk mandaat? Hoe bepalen we de inhoudelijke criteria en waardering/gewichten/score? Bestuurders, experts, stakeholders, omgeving (bewoners, ondernemers, bezoekers), hoe gebiedsparticipatie vormgeven?
- **Wat:** Hoe nemen we de context van het gebied, de (kern)waarden mee?
- **Afweging ruimte – tijd:** In hoeverre kan uitvoeringsplanning ruimtelijke oplossingen beïnvloeden, los van elkaar beoordelen of als combi-scenario's
- **Veel methoden** om Meervoudige Waarde Creatie in beeld te brengen! KWR heeft een inventarisatie hiervan gemaakt

Transformatiegebieden

Huidige situatie

Toekomstbeeld

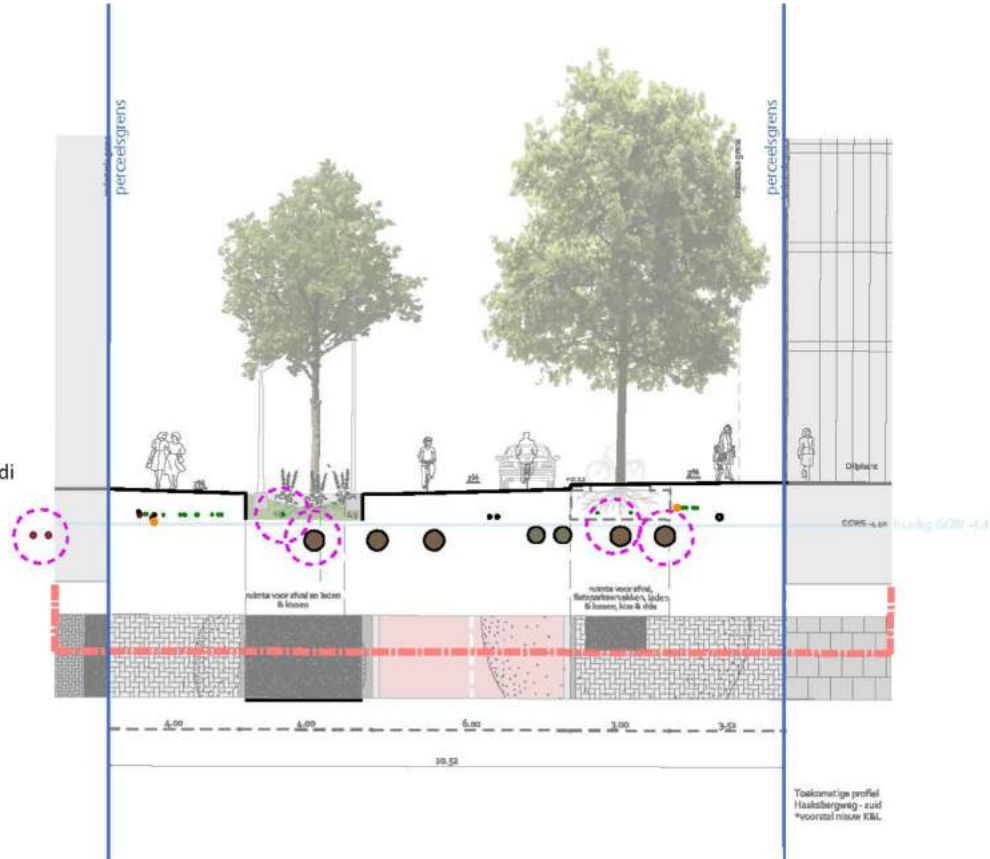

Toekomst maaiveld ontwerp en conflicten met huidige ondergrond

Conflicten

1. Conflicten met wortelbare ruimte en wadi
Data x 3
HWA x 2
DWA x 1
2. Conflicten met nieuw gebouw
MT x 2

Voorstel ondergrondse inrichting

Optie 1

→ Verplaatsen

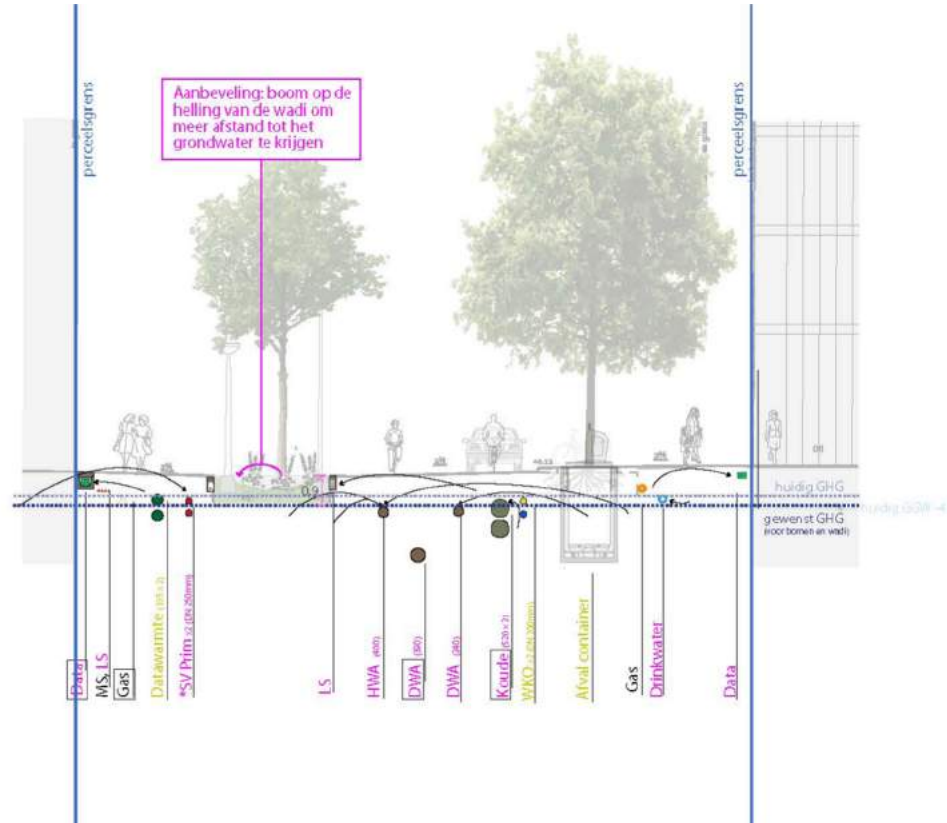
1. Nieuwe K&L - MUST

- Afval container x 1
- Datawarmte x 2 (DN 335 mm)
- WKO x 2 (DN 200 mm)

2. Locatie wijzigen

- Data x 20
- *SV Prim x 2 (DN 250 mm)
- LS x 4
- HWA x 1
- DWA x 2
- Koude X 1
- Drinkwater x 1
- Boom x 1
- *Projecties

1: klassiek

2: K&L-goten

3: mantelbuisput-constructie

4: ILT

5: creatieve andere oplossing??

Samen met Rotterdam, GPKL, COB, HvA

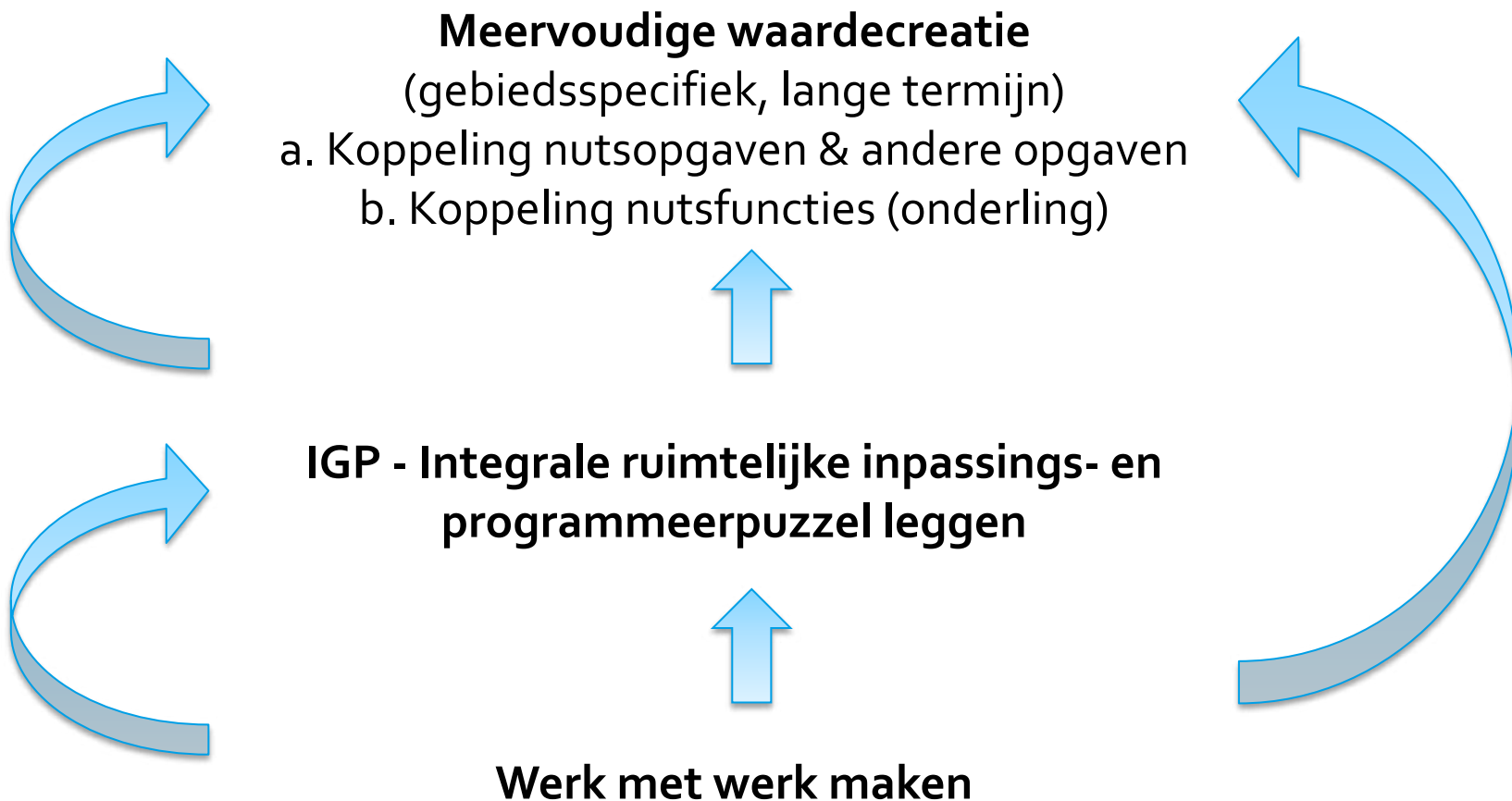

Meervoudige Waarde Creatie – tools

(inventarisatie KWR – zie aparte presentatie)

- Multicriteria Analyse (MCA)
- Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA)
- Donutmodel
- Six Capital Model
- Brede Welvaart (CBS)
- Rad van de Leefomgeving
- Afwegingsprincipes NOVI
- Value Engineering (VE)
- Sustainable business Model Canvas
- Omgevingscanvas

Planlogica IGP - ambitieniveau

- **Functionele synergie** - Zoeken naar synergie tussen nutsfuncties en de infrastructuur die deze functies dienen
- **Inductieve planlogica** - Starten vanuit de karakteristieken van het gebied waar de synergie wordt gerealiseerd